O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI
IXTISOSLASHTIRILGAN TA’LIM MUASSASALARI AGENTLIGI
HUZURIDAGI PEDAGOGIK MAHORAT VA XALQARO BAHOLASH ILMIY-AMALIY MARKAZI

UMUMIY O‘RTA VA MAKTABDAN TASHQARI TA’LIM TASHKILOTLARI TEXNOLOGIYA (TEXNOLOGIYA VA DIZAYN YO‘NALISHI) FANI O‘QITUVCHILARINI ATTESTATSIYADAN O‘TKAZISH UCHUN MALAKA SINOVIDA FOYDALANILADIGAN TEST TOPSHIRIQLARI

SPETSIFIKATSIYASI

Toshkent – 2026

UMUMIY O‘RTA VA MAKTABDAN TASHQARI TA’LIM TASHKILOTLARI PEDAGOG KADRLARINI ATTESTATSIYADAN O‘TKAZISH UCHUN TEXNOLOGIYA (TEXNOLOGIYA VA DIZAYN YO‘NALISHI) FANIDAN MALAKA SINOV TOPSHIRIQLARI SPETSIFIKATSIYASI

Mazkur spetsifikatsiya texnologiya (texnologiya va dizayn yo‘nalishi) o‘quv fanidan umumiy o‘rta ta’lim tashkilotlari o‘qituvchilarini attestatsiyadan o‘tkazish malaka sinovida foydalaniladigan test topshiriqlarining mazmuni, qamrovi, turi, shakli hamda baholash mezoni talablarini belgilaydi.

I. Umumiy tamoyillar

Baholash maqsadi – talabgorlarning texnologiya (texnologiya va dizayn yo‘nalishi) fani bo‘yicha nazariy bilimlari, amaliy ko‘nikma va kompetensiyalarini kompleks baholash.

Ushbu baholash natijalari asosida pedagog kadrlar attestatsiyasida qabul qilinadigan qarorlar asosli bo‘lishini ta’minlash maqsadida baholashning barcha bosqichlarida validlik, ishonchlilik, adolat va shaffoflik tamoyillariga rioya qilinishi ta’minlanadi.

II. Me’yoriy asoslar

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 26-maydagi “Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligi hamda uning tizimidagi tashkilotlar faoliyatini samarali tashkil etish chora-tadbirlari to‘g‘risida” PF-79-son farmoni.

2. Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 17-sentyabrdagi “Maktabgacha, umumiy o‘rta, o‘rta maxsus, professional va maktabdan tashqari ta’lim tashkilotlari pedagog kadrlarini attestatsiyadan o‘tkazish tartibini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 572-son qarori.

3. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2023-yil 29-dekabrdagi “Maktabgacha, umumiy o‘rta, o‘rta maxsus, professional va maktabdan tashqari ta’lim tashkilotlari pedagog kadrlarini attestatsiyadan o‘tkazish tartibi takomillashtirilishi munosabati bilan O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Maktabgacha, umumiy o‘rta, o‘rta maxsus, professional va maktabdan tashqari ta’lim tashkilotlari pedagog kadrlarini attestatsiyadan o‘tkazish tartibini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 2021-yil 17-sentyabrdagi 572-son qaroriga o‘zgartirish va qo‘shimchalar kiritish haqida”gi 692-son qarori.

III. Baholash qamrovi

Texnologiya (texnologiya va dizayn yo‘nalishi) fani o‘qituvchilari uchun mutaxassislik fanidan jami 35 ta, kasb standartlaridan 5 ta, pedagogik mahoratdan 10 ta, hammasi bo‘lib 50 ta test topshirig‘i taqdim etiladi va umumiy test topshirig‘ini bajarish uchun jami 90 daqiqa vaqt berilgan. Bunda yopiq test topshiriqlaridan *yagona to‘g‘ri javobni talab qiladigan test topshiriqlari (YI),*

moslashtirishni talab qiladigan test topshiriqlari (Y2) va ketma-ketlikni talab qiladigan test topshiriqlari (Y3) foydalaniladi

Test topshiriqlarining mazmun sohasi va baholanadigan bilim va ko‘nikmalari bo‘yicha taqsimoti

1-jadval

Mazmun soha	**Baholanadigan konstruktlar**	**Testlar soni**
TEXNOLOGIYA (TEXNOLOGIYA VA DIZAYN YO‘NALISHI)		**35 ta**
1. Zamonaviy texnika va texnologiyalar (1 – 3 savollar)		
Zamonaviy texnika va texnologiyalar	*– texnika va texnologiyalarga oid asosiy tushunchalarni bilish, turlarini tasniflash va qo‘llanilish sohalarini aniqlash;* *– maishiy texnikalarning ishlash tamoyillarini tushunish; maishiy va sanoat texnikalarini farqlash;* *– texnikalarning asosiy konstruktiv elementlarini vazifasiga ko‘ra tahlil qilish.*	3 ta
2. Materiallarga ishlov berish texnologiyasi (4 – 20 savollar)		
Materiallarga ishlov berish texnologiyasi	*– materiallar (yog‘och, metall, kompozit) ning turlari, xossalari, olinish usullarini bilish va qo‘llanilish sohalarini aniqlash* *– materiallarga ishlov berish usuli: pardozlashni bilish* *– materiallarga ishlov berish usuli: kavsharlashni bilish* *– materiallarga ishlov berish usuli: egishni bilish* *– materiallarga ishlov berish usuli: to‘g‘rilashni bilish, egish, kavsharlash, pardozlash* *– materiallarga ishlov berishda ishlatiladigan asbob-uskunalarning turlarini bilish, vazifasiga ko‘ra farqlash va ulardan samarali foydalanish;* *– materiallarga ishlov berish usuli: 3D ishlov berishni bilish* *– materiallarga ishlov berish usuli: yog‘ochni kuydirib ishlashni bilish*	17 ta

	– materiallarga ishlov berish usuli: mozaikani bilish *– materiallarga ishlov berish usuli: biriktirishni bilish* *– materiallarga ishlov berish usuli: teshishni bilish* *– materiallarga ishlov berish usuli: qirqishni bilish* *– materiallarga ishlov berish usuli: kesishni bilish,* *– materiallarga ishlov berish usuli: rejalashni bilish* *– materiallarga ishlov berish usullarini amaliy jarayonda to‘g‘ri tanlash va qo‘llash* *– materiallarga ishlov berish usullarining qo‘llanilish sohalarini tahlil qilish va solishtirish* *– turli materiallardan buyumlar tayyorlash jarayonini tahlil qilish va baholash*	
3. Ijtimoiy-iqtisodiy texnologiya asoslari (21 – 22 savollar)		
Ijtimoiy-iqtisodiy texnologiya asoslari	*– gidroponika usullarini farqlash va qo‘llanilish sohalarini aniqlash* *– devorga buyumlarni qotirishda ishlatiladigan mahkamlagich turlarini bilish hamda ularni amaliy jarayonda to‘g‘ri tanlash va qo‘llash* *– sifon turlarini farqlash va ularni amaliy jarayonda to‘g‘ri tanlash hamda qo‘llash* *– xonadonni ta’mirlash usullarini (kosmetik, kapital, elita) farqlash hamda kichik ta’mirlash ishlarini amalga oshirish* *– elektromontaj ishlarida ishlatiladigan asbob-uskunalarni farqlash hamda sodda elektromontaj ishlarining bajarilish tartibini tushunish* *– loyiha ishlarining bosqichlarini to‘g‘ri tanlash va ularni amalga oshirish tartibini belgilay olish* *– loyiha ishi bosqichlari va ularga mos keladigan mazmunni aniqlash, har bir bosqich uchun tegishli vazifalarni belgilay olish*	2 ta
4. Xalq hunarmandchiligi texnologiyasi (23 savol)		
Xalq	*– xalq hunarmandchiligining rivojlanish tarixi*	1 ta

hunarmandchiligi texnologiyasi	*va turlarini bilish hamda hunarmandchilik maktablarining ish usullarini farqlash* *– hunarmandchilikda ishlatiladigan asbob-uskunalar va materiallarni farqlash hamda vazifasiga ko‘ra qo‘llash* *– xalq hunarmandchiligi texnologiyasi asosida buyum tayyorlash jarayonini amaliyotda qo‘llash*	
5. Ishlab chiqarish va ro‘zg‘orshunoslik asoslari (24 – 26 savollar)		
Ishlab chiqarish va ro‘zg‘orshunoslik asoslari	*– O‘zbekistondagi ishlab chiqarish turlarini bilish va ularni farqlash* *– texnologik jarayon tushunchasini bilish, texnologik jarayon strukturasini tahlil qilish* *– suv ta’minoti va kanalizatsiya tizimining asosiy elementlarini bilish hamda quvurlarining turlarini farqlash* *– santexnika elementlaridagi kichik nosozliklarni aniqlash, ularni xavfsiz va samarali usullarda bartaraf etish* *– qo‘l elektr asboblarining turlarini bilish, vazifasiga ko‘ra farqlash va tuzilishini tahlil qilish* *– texnikaning ishlab chiqarish jarayonidagi asosiy funksiyalarini tushunish va amaliyotda qo‘llash* *– maishiy texnikalarda uchraydigan kichik nosozliklarni aniqlash, nosozliklarni tuzatish va uchraydigan nosozliklarning sabablarini tahlil qilish, baholash*	3 ta
6. Elektrotexnika va elektronika (27 – 29 savollar)		
Elektrotexnika va elektronika	*– elektrotexnika hamda elektronikaning asosiy tushunchalari va elementlarini bilish, ularni vazifasiga ko‘ra farqlash* *– elektron komponentlarning shartli belgilarini o‘qiy olish* *– elektron komponentlar asosida qurilmalar tayyorlash* *– elektr yoritish asboblarining turlarini farqlash hamda ularning afzalliklari va kamchiliklarini*	3 ta

	tahlil qilish *– avtomatika va avtomatik qurilmalarning asosiy tushunchalarini bilish hamda avtomatik elementlar asosida sodda qurilmalar yasash* *– raqamli hisoblash qurilmalari turlari va ularning vazifalarini aniqlash*	
7. Kasb tanlashga yo‘llash (30 – 32 savollar)		
Kasb tanlashga yo‘llash	*– kasblarni turli tasniflar asosida guruhlarga ajratish* *– kasblar tasnifiga asosan mehnat turlarini tahlil qilish va tegishli kasb turini aniqlash* *– kasb tanlashda shaxsning qiziqishlari, mayli va qobiliyatining ahamiyatini tushunish* *– kasbga yaroqlilik, yaroqsizlik, mos kelish va havas tushunchalarini anglash* *– professiogramma va kasb tanlash varaqasini farqlash hamda ulardagi ma’lumotlar asosida shaxsning kasbga mosligini tahlil qilish* *– kasb tanlash varaqasidagi ma’lumotlarni tahlil qilish va kasb tanlashdagi ahamiyatini baholash*	3 ta
8. Robototexnika asoslari (33 – 35 savollar)		
Robototexnika asoslari	*– arduino mikrokontroller platasining asosiy qismlari va vazifalarini aniqlash* *– arduino mikrokontroller platasini ishga tushirish va asosiy dasturlarni yozish uchun zarur amallarni bajarish* *– arduino mikrokontroller platasining texnik imkoniyatlarini turli loyihalarda qo‘llash va ularni tahlil qilish* *– texnik vazifalarni bajarishda Arduino mikrokontroller platasining ishlash samaradorligini tahlil qilish va baholash* *– robotlarning asosiy komponentlari va ularning vazifalarini izohlash hamda robotlarning turlarini funksiyalariga qarab taqqoslash*	3 ta

Kasb standartlari va pedagogik mahoratdan tuziladigan test topshiriqlarining

mazmun sohasi va baholanadigan bilim va ko‘nikmalari bo‘yicha taqsimoti

2-jadval

1. KASB STANDARTI (36 – 40-savollar)		**5 ta**
1.1. Kasbiy standartlar	– pedagogning kasbiy standartlari (o‘quv jarayonini rejalashtirish, ta’lim samaradorligini ta’minlash, o‘zlashtirishni baholash va qayta aloqani taqdim etish, tarbiyaviy faoliyatni tashkil etish, xavfsiz rivojlantiruvchi ta’lim muhitini yaratish va ta’minlash, o‘z-o‘zini rivojlantirish va kasbiy o‘sish, hamkasblar va ta’lim oluvchilarning ota-onalari bilan hamkorlik qilish)ni bilish va pedagogik vaziyatlarda qo‘llay olish	5
2. PEDAGOGIK MAHORAT (41 – 50-savollar)		**10 ta**
2.1. Umumiy pedagogika	– pedagogika, didaktika, tarbiya va yosh psixologiyasining asosiy tushunchalari va kategoriyalari, pedagogik yondashuvlar va ta’lim paradigmalarini bilish va berilgan vaziyatga mosini tanlay olish; – pedagogikaning tamoyillari (onglilik va faollik, ko‘rgazmalilik, tizimlilik va muntazamlik, ilmiylik, nazariya va amaliyot birligi va boshqalar)ni bilish va berilgan vaziyatga mosini tanlay olish; – tarbiya va uning turlarini bilish, bir-biridan farqlash va berilgan vaziyatga mosini tanlay olish; – dars va uning turlari (yangi bilim berish darsi, mustahkamlash darsi, takrorlash va umumlashtirish darsi, nazorat (tekshirish) darsi, aralash dars; ma’ruza darsi, suhbat darsi, amaliy dars, laboratoriya darsi, mustaqil ish darsi; an’anaviy dars, noan’anaviy dars va boshqalar)ni bilish, darsni rejalashtirish, tashkil etish va sinfni boshqarish yondashuvlarini konkret vaziyatlarda qo‘llay olish, ta’lim jarayonini loyihalashtirish va boshqarish, muammoli vaziyatda to‘g‘ri qaror qabul qilish; – sinf rahbarining huquq va majburiyatlarini bilish, sinf hujjatlari bilan ishlay olish, ularini yuritishda to‘g‘ri ketma-ketlikka amal qilish, sinf jamoasini to‘g‘ri shakllantirish, muloqotda pedagogik etika qoidalariga amal qilish, ota-onalar bilan hamkorlikning samarali shakllarini tanlash, muammoli vaziyatda eng maqbul strategik yondashuvni qo‘llash; – pedagogik etika, nutq, texnika, ijodkorlik, pedagogik odob, bilimdonlik/kompetentlik, muloqot madaniyati, takt/nazokat, kreativlik, refleksiya va kasbiy o‘sish asoslarini bilishi va berilgan vaziyatga mosini tanlay olish;	7

	– pedagogik qobiliyat va uning turlari (didaktik qobiliyat, akademik qobiliyat, persiptiv-pedagogik qobiliyat, nutq madaniyati, baholash madaniyati, texnologik madaniyat, tashkilotchilik qobiliyati, kommunikativ qobiliyat, avtoritar qobiliyat va boshqalar)ni bilish va konkret vaziyatlarda qo‘llay olish, – ta’lim texnologiyalari (loyihaga asoslangan ta’lim, muammoli ta’lim, hamkorlikdagi ta’lim, evristik ta’lim, shaxsga yo‘naltirilgan ta’lim, interfaol ta’lim, differensial ta’lim, integral ta’lim, o‘yinli ta’lim, inklyuziv ta’lim va boshqalar)ni bilish va vaziyatlarga mosini tanlay olish; – ta’limda baholashning asosiy tushunchalari (baholash maqsadi, tamoyillari, yondashuvlari, baholash turlari (formativ, diagnostik, summativ baholash), metod va texnologiyalari, vositalari)ni bilish, berilgan vaziyatga mosini tanlash va baholash bo‘yicha qabul qilingan qarorlarning berilgan vaziyatda mosligiga baho berish; – raqamli savodxonlik, sun’iy intellekt, zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, raqamli platformalar (emaktab.uz va boshqalar) va resurslaridan (Microsoft Office dasturlari, internet tarmog‘idan) foydalanishni bilishi.	
2.2. Texnologiya ta’limi metodikasi	– fan mazmun sohasini o‘qitish yondashuvlari, metodikasi, o‘qitish usullari va metodlarini bilish va farqlash, berilgan vaziyatga mosini tanlash, hamda o‘qitish bo‘yicha berilgan ta’limiy vaziyatga oid qabul qilingan qarorlarga baho berish.	3

Kognitiv ko‘nikmalar taqsimoti

3-jadval

T/r	Kognitiv daraja	Izohi	Test soni
1	**Bilish**	Fanga doir nazariy ma’lumotlar, atamalar, qoidalar, tushunchalarni eslab qolish, ularning mazmuni, maqsadi va qo‘llanilishini tushunish	8
2	**Qo‘llash**	Bilim, tushuncha va protseduralarni yangi (notanish) kontekstlarda qo‘llay olish	35

3	**Mulohaza qilish**	Faktlar, dalillar, fikrlarni taqqoslash, tahlil qilish, taxmin qilish va xulosa(lar) chiqarish	7

IV. Baholash mezoni

Test topshiruvchining umumiy natijasini hisoblash uchun har bir to‘g‘ri javobga 2 ball, noto‘g‘ri javobga 0 ball beriladi. Umumiy 100 ballni tashkil etadi.

V. Imtihon tartibi

Taqiqlangan vositalar: imtihon vaqtida mobil telefon, aqlli soat, planshet yoki elektron eslatmalardan foydalanish qat’iyan man etiladi.

Axloq va intizom: nusxa ko‘chirish, yordam so‘rash yoki yordam berish, imtihon davomida gaplashish, ruxsatsiz chiqish kabi holatlar taqiqlanadi.

Nazoratchi qoidabuzarlikni aniqlaganda, uni rasmiylashtirib, tinglovchini testdan chetlashtiradi va natijasi bekor qilinadi.

VII. Tavsiya etiladigan asosiy adabiyotlar

1. Texnologiya. Umumiy o‘rta ta’lim maktablarining 5-sinfi uchun darslik. O‘.O.Tohirov., D.S.Mirahmedova., Z.S.Shamsiyeva. –T.: “Sharq”, 2020.

2. Texnologiya. Umumiy o‘rta ta’lim maktablarining 6-sinfi uchun darslik. Sh.S.Sharipov., O.A.Qo‘ysinov., O‘O.Toxirov., Q.M.Abdullayeva., F.A.Nasrullayeva., A.A.Madaipov. – Toshkent: Respublika ta’lim markazi, 2021.

3. Texnologiya. Umumiy o‘rta ta’lim maktablarining 7-sinfi uchun darslik. Sh.S.Sharipov., O.A.Qo‘ysinov., D.N.Mamatov., O‘O.Toxirov., U.A.Bozorov., F.A.Nasrullayeva., D.S.Miraxmedova., N.M.Alovddinova., A.A.Madaipov. –Toshkent: Respublika ta’lim markazi, 2022.

4. Texnologiya. Umumiy o‘rta ta’lim maktablarining 8-sinfi o‘quvchilari uchun darslik. O‘.O.Tohirov, I.Karimov, M.M.Maxsumova. –Toshkent: “ILM ZIYO” nashriyoti 2019.

5. Texnologiya. Umumiy o‘rta ta’lim maktablarining 9-sinf o‘quvchilari uchun darslik. Z.Sattarova, N.Abdusalomova, N.Ahmedova –Toshkent: “O‘ZBEKISTON”. 2019.

6. Texnologiya. Umumiy o‘rta ta’lim maktablarining 5-sinf darsligi bo‘yicha metodik qo‘llanma. O‘.O.Tohirov, D.S.Mirahmedova, Z.S.Shamsiyeva. T.: “SHARQ”, 2020.

7. Texnologiya. Umumiy o‘rta ta’lim maktablarining 6-sinf darsligi bo‘yicha o‘quv-metodik qo‘llanma. O.A.Qo‘ysinov, O‘.O.Tohirov, F.A.Nasrullayeva. – Toshkent: Respublika ta’lim markazi, 2021.

8. Texnologiya. Umumiy o‘rta ta’lim maktablarining 7-sinf darsligi bo‘yicha o‘quv-metodik qo‘llanma. O.A.Qo‘ysinov, D.N.Mamatov, O‘.O.Toxirov, U.A.Bozorov, F.A.Nasrullayeva, D.S.Miraxmedova, N.M.Alovddinova. –Toshkent.: Respublika ta’lim markazi, 2022.

9. Kasb tanlashga yo‘llash. Oliy o‘quv yurtlari uchun o‘quv qo‘llanma. N.A.Muslimov, R.G.Mullaxmetov. O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi. - T.: «IQTISOD-MOLIYA» 2007.

10. Ergashev Dilshod, G.Abduqodirov, N.Tursunboev. Materialshunoslik va konstruksion materiallar, o‘quv qo‘llanma. Toshkent: «INNOVATSIYO-ZIYO», 2019.

11. O.A.Qo‘ysinov, O‘.O.Tohirov, D.N.Mamatov, D.F.Aripova. Polimer materiallarga ishlov berish texnologiyasi. O‘qituvchilar uchun metodik qo‘llanma. – Toshkent: O‘zPFITI nashriyoti, 2017.

12. O.A.Qo‘ysinov, O‘.O.Tohirov, D.N.Mamatov, D.F.Aripova. Ro‘zg‘orshunoslik asoslari. O‘qituvchilar uchun metodik qo‘llanma. – Toshkent: O‘zPFITI nashriyoti, 2017.

13. Qo‘ysinov O. Texnologiya. I qism. Umumiy o‘rta ta’lim maktablarining 5-sinfi uchun darslik / O.Qo‘ysinov, N. Muslimov, D. Mamatov, O‘. Toxirov, U. Bozorov, F. Nasrullayeva. – Toshkent: “Novda Edutainment”, 2024. – 128 b.

14. Qo‘ysinov O. Texnologiya. Umumiy o‘rta ta’lim maktablarining 5-sinfi uchun darslik, II qism / O. Qo‘ysinov, N. Muslimov, D. Mamatov, O‘. Toxirov, U. Bozorov, F. Nasrullayeva. – Toshkent: “Novda Edutainment”, 2025. – 128 b.

VIII. Pedagogik mahorat va kasb standartlari bo‘yicha manbalar

1. Mavlonova R.A., Umumiy pedagogika. Darslik. – Toshkent: Fan va texnologiyalar, 2018. – 528 b.

2. Xoliqov A. Pedagogik mahorat. Darslik, – Toshkent: “Bayoz” nashriyoti, 2025. – 504 b.

3. Tolipov O‘., Ro‘ziyeva D. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. O‘quv qo‘llanma. – Toshkent: “Innovatsiya-ziyo” nashriyoti, 2019. – 276 b.

4. Sh. Abdiraimov v.b. Ta’limda baholash va monitoring asoslari. O‘quv-uslubiy qo‘llanma. – Toshkent, TDYU nashriyoti, 2026. – 208 bet.

5. Umumiy o‘rta ta’lim maktab o‘qituvchisi kasb standarti.

6.O.A.Qo‘ysinov, SH.A.Abduraimov, L.R.Zaripov, B.E.Qodirov “Texnologiya ta’limi metodikasi” darslik, – Jizzax: JDPI, 2021. 336 b.

Eslatma: *test topshiriqlari mazmuni tavsiya etilgan adabiyotlarda aks etgan mazmun, tamoyil va yondashuvlar bilan moslashtiriladi, ammo test topshiriqlari to‘g‘ridan to‘g‘ri manbalardan olinmaydi. Malaka sinoviga tayyorgarlik ko‘rish jarayonida tavsiya etilgan adabiyotlar eslab qolish manbai sifatida xizmat qilishdan ko‘ra, umumiy kasbiy tayyorgarlikni mustahkamlashga qaratilgan.*